

Uredništvo in upravnništvo v Ptuj. Ček. rač. 16 089.
Narodna za celo leto Din 28.—, pol leta Din 20.—,
Štev. leta 10.—. Za deljena plačila se računa vsaka številka 1 dinar.

PTUJ, dne 16. aprila 1932

Cena oglasov: Po ceniku o.d.n. po dogovoru.
Cena m. im oglasom: Vsaka beseda Din 1.— in —50.
Večkratne objave po dogovoru.

Premišljaj ta teden

globokost in resničnost sledečih rekov, citatov in gesel:

„Ne samo, kar veleva mu stan,
kar more,
to mož je storiti dolžan!“

„Kdor zaničuje se sam, podlaga
je tujčevi peti.“

„Sloga jači, nesloga tlači.“

Jugoslavija — Mater Dolorosa.

Priprost človek nam je z za pisavo časopisnih člankov od težkega dela prav okorno roko napisal sledeče krepke resnice, katere prinašamo v celoti, z nebišvenimi slovnječnimi spremembami:

Vi in vsi drugi pišete o svetovni pošasti krizi... Mnogo lepih in krepkih stvari ste povedali in sedaj dovolite, da jaz, preprosti človek o občestvu Jugoslavije povem svoje misli, katere sem ceo zmo „gruntal“.

Naša mati Jugoslavija, v katere okrilju je 14 milijonov otrok je resnična „Mati Sedem Žalosti“. Njeno materinsko srce, polno ljubezni in usmiljenja je prebodeno s sedmimi prebradikimi meči:

Prvi meč se imenuje „Napuh“. Napuhnjeni domišljavci so hoteli biti krmarji čolna treh bratov, dočim nobeden ni znal veslati. Čoln je v višja ju politike vrglo v pristan — spoznanja. Napuh se je pridružil sebičnosti in nastala je kriza... Napuh se drži gotovih razredov, blebetajoč o demokraciji in socializmu, o človečanstvu in — pravici. To je prvi meč, ki se je zasadil v srce naše ljube skupne matere Jugoslavije. —

Drugi meč se zove „Lakomnost“, ki je skovan z istega jekla kakor sebičnost in napuh. Ljudje, rojeni golji, kakor vsi smrtniki so podedovali veliko bogastvo. Prokleti pohlep po zlatu ni poznal ne staršev, ne brata, ne bližnjega. Ta meč, ki se je drugi zarezal v srce matere Jugoslavije je dal stotisočim sinovom iste matere trikrat preveč, a milijonom otrokom iste matere — petkrat premalo!

Meč „Lakomnost“ so skovali kapitalisti različnih ver in narodnosti, nesocialni podjetniki in drugi pridobitniki, katerim je „Zlato tele“ več, kakor veliki Upornik proti krivici — Jezus iz Nazareta... Prekupčevalci in mešetarji z blagolonečimi gesli politike, vsev in na odnosti so skovali ta meč ter ga kruto zasadili v ljubeče srce Matere Jugoslavije. —

Tretji meč ogabno skrhan se zove — „Nečistost“. Napuhnjeni lakomneži, požrešni na osebni dobiček „v ko isti države“ so skovali ta žalostni meč. Kruta brezposelnost je vrgla v vrtnice sveta množico lačnih in bednih čuklet in žena... Prav perverzno slastno pišejo dnevni časopisi, da so zaprli to ali ono žensko, jo odvedli v bolnico ali zapor, a o „močnem spolu“ se moči, ker sme (bógvezakaj) okuževati nezakazovano — kogar se mu zdi... Svetost institucije zakona so pogazili v blato in dali prednost živalskemu na-

gotu pod lepo zvenco krinko „natura fuma“. Razporoke so neizogibna „pot eba“ modernih presitih družabnih parasitov, dočim se za osirotelo dečo (p i ži in starših)! nikdo ne briga. Nezakonske matere, žrtve prominentnih pustovovcev, pohotnežev in zapeljivcev ozmeja sorodstvo, župniki, vsa družba in tudi iz srednjega veka prevzeti zakoni ne dajejo tem belincam zaščite. One so zaničevane, brezsrčni živiniki zapeljivci — očudovani... Z veliko slastjo se pa opisujejo rekordni „zakon“ raznih filmskih div, ki s svojimi milijonskimi plačami gotovo ne delajo krize. Sumljive predstave po kinematografih navaajo že nežno mladno pol krinko „napredka“ k stva em, katerih bo prazgodina s'la. To je tretji meč, o katerem bi se dala napisati debela knjiga, ker je nedvomno p izadjal srca matere Jugoslavije največjo rano.

Četrtemu meču se pravi „Nevoščljivost“. Skovan je iz istega jekla, kakor drugi meč. Očituje se v ogabni, nesmotreni konkurenciji pod etnikov med sebo, in o tem meču pravi naš prastari pregovor zelo krepko: „Ako bi nevoščljivost gorela, ne potrebuje ves' s et d v!". Brat je bratu nevoščljiv za boljše uspehe, sin sovraži očeta, oče sina, mati hčer in obratno...

Peti meč se zove „lepim“ imenom „Požrešnost“. Kovačnica, v kateri je bil skovan je last tvrdke „Kapital“. Množice brezposelnih, gladujočih bednikov je vrgel ta meč na cesto v strahu, da bo reducirana „skromna“ mesečna plača posameznikov — od 20.000 din. raprej... Cene vsakdanjim potrebščinam so nevede no velke radi požrešnosti. Plače trpečih, ki bogatijo podjetja so neverjetno male radi — požrešnosti. Ta meč se je zasadil v srce matere Jugoslavije s posebno krutostjo in vse modrovanje političnih žrecov o vzrokih „krize“ nič ne zaleže, ker je vse skupaj politika nesmrtnih farizejev iz dobe velkega Upornika, ki je oznanjal — ljubezen. —

Šestemu meču smo dali ime „Jeza“. Stare politične zgage, ki so pretile upopastiti naš skupni dom, so v svoji napuhnjeni lakomnosti, nemo alni taktiki, nevoščljivosti in lakomnosti za osebnimi, sebičnimi dobički zanetižogonj, na katerem se je skoval ta meč, ki je po o i koncu kombinacija (zlitina) vseh drugih. Ošabnost „izvoljenih“ je bolrovala pri tem ogabnem meču...

Sedmi meč pa se imenuje „Lenoba“. Kruto se je zarezal v materino srce že šestkrat prebodeno. Očituje se kot duševna in telesna lenoba. Dočim velik del ne sebičnih državljanov žrviuje svoje duševne, telesne in materijalne moči za ustvarjanje novih kulturnih tekovin. Samopašni paraziti človeške družbe, (ki niso zmožni storiti tega,

kar bi morali storiti), se v svoji puhli oholosti, smot enem brezdelju in vmišljeni veljavi ne branijo lepozvencih naslovov, bogatih sinekur in odlikovanj so — kovači tega krutega meča. —

To je sedem bridkih mečev v srca matere Jugoslavije. Vsi, ki pojejo, govorijo in pišejo o krizi, lahko razumejo, kje so korenine tega zla. Kovače teh sedmerih mečev pa je treba — brezobzirno onemogočiti. —

Janez Kojzjek, Muta

Odličan odmev na naš uvodnik v korist bednim in smrti zapisanim.

(Oni, ki krizo delajo, a je sami ne občutijo.)

Naš tako naslovljeni članek v zadnji številki (13) še moremo z naslednjim izpopolniti, k čemur nam je dal posebno po udo pretresljiv članek: „Pota Jugoslavije pri zatiranju jetike“ izpod peresa g. docenta dr. Ivana Matkovića v Mariboru v „Jutru“ dne 10. aprila t.l. — Tam izvemo, da je izdala država l. 1931 34 milijonov dinarjev za obrambo jetike, v letu 1931 pa že 45 milijonov. Pri tem se prime nehote vsakdor za glavo in se vpraša, kdo pospejuje našo gospodarsko krizo? V omenjenem članku ne bomo namreč niti besedice, da je g. polkovnik v pok. Davorin Zunkovič že pred kakimi 20 leti izumil izbornu in brzo učinkujoči lek proti revmi, protinu in jetiki, s katerim se da baje pod izvestnimi pogoji celo tudi ozdraviti rak ter da je bil lek že v svetovni vojni tisočkrat preizkušen. Iz članka tudi ne izvemo niti besedice, kake uspehe ima ministrstvo za narodno zdravje s tem lekom in koliko jetičnih se je tem potom že ozdravilo?

Do sedaj se zdravi s tem lekom samo oni, kateri ima to srečo, da mu ga g. Zunkovič sploh da. Ta pa k temu nima pravice, ker mu tekom 12 let ni uspelo pridobiti zakonite zaščite za ta svoj izum v naši državi, in ga naši zdravniški smatrajo zgolj kot „mazača“. Na boljšem so pri tem tujzemci, kajti zakoni tujih držav ne morejo zabraniti oddaje leka takim, in mu tudi ne morejo naprti sodniških sitnosti, kakor doma.

Javnost bi gotovo tudi rada izvedela, če je naša država po takem v preteklih 10 letih izdala okoli 400 milijonov din. narodnega premoženja za pobijanje jetike, zakaj se lečenje jetike s tem lekom v obče uradno zadržuje, ali se pa javnosti vsaj odkritorčno pove, da je sek za nič in kdo je to ugovoril? — Ali naj čakajo naši jetičarji, katerih je samo v naši državi nad 10 odstotkov, da bo ta lek dobiti za drage denarje kje v inozemstvu? — Mi čujemo venomer vsaj na eno uho, da se ozdravi s tem lekom vsakdo, ki ga dobi na kakršen

koli način. Oni krogi pa, katere bi moralo nač vse zanfmati pa ne? Bogve kaka tajnost to menda ni, ka ti spominja se še, ko so nemški listi pred par leti prav živahno pisali o tem leku; naši listi pa so to zadevo podržali zase in javnost ni izvedela o tem leku seveda ničesar.

S takim ravnanjem se naša gospodarska kriza ne bo nikoli odpravila, niti omilila! Upamo, da bo kdo v narodni skupščini izrazil svojo radovednost, in vp a'al g. ministra za narodno zdravje, kolko jetičnih se ozdravi s temi 45 milijoni din. in koliko jih kljub tej ogromni svoti za pobijanje jetike umrje? Da pa ne bi kdo mislil, da delamo komu reklamo, naj izve obenem vsa javnost, da sloni zdravljenje s tem lekom na enostavni podlagi, da se jetičnik drugače sploh ne ozdravi kot da se izvrši izgnanje tefesa in to tajnost vsebuje ta lek. Z nožem pa se to itakor ne da doseči!

Medicus.

Triumf Glasbene matice ptujske.

Ptujska Glasbena Matica, ena prvih kulturnih tekovin stare dravopoljske prestolice je slavila 10-letnico svojega obstoja. Obširen program se je izvedel v okviru ptujske skromnosti v prav lepem obsegu, ker so prireditelji storili vse, kar je sploh bilo mogoče. Kakor menda nobeno drugo društvo zasluži baš G.M. vso pozornost radi njene velike kulturne misije. — Predavanje o zgodovini Ptuj je obavil g. prof. Alič s samo njemu lastno temeljito. Dobro bi bilo, da kak časopis za zgodovino to predavanje ponatisne. — Po prečitanih brzojavnih pozdravih (g. ravn. Gorjup) je predaval g. mag. pharm. Bogo Orožen zelo izčrpno o zgodovini Glasbene Matice v Ptuj. — Koncertni program je bil po sodbi našega izvestitelja na višku, kar lahko potrdijo vsi, ki so slišali prenos koncerta na radio-postajah. Le škoda, da je dvorana gledališča tako slabo akustična, da lepi basi niso mogli povsem priti do svoje polne veljave, dočim sopranu ta nedostatek ni prav nič škodoval. — Kvartet je bil prav mojsterski; takisto mešani zbor ter predvajanja mladine. Gojenca g. prof. Kabajev g. dč. Bibičeva in g. Fras sta na glasovirju dokazala svojo veliko dovršenost. — Naj nikdo ne zameri, da posameznih oseb ne imenujemo, saj so oni, katerih delo je v najintimnejši zvezi z razvojem ptujske G.M. ostali v skromnem ozadju. Številna publika je hvaležno izkazala priznanje kulturni misiji društva, ki lahko neustrašeno nastopa tudi v že projektiranih pevskih tekmah. Pogum vsem, ki sodelujejo v tej kulturni organizaciji. K popolnemu uspehu prav iskreno čestitamo!